

раш се хронотоп във фолклора); 3) задължителното, превърнато в аксиома, философизиране и углъбяване в нравствено-психологически план на национални понятия и категории.

При всичко изредено дотук трудно обясним изглежда фактът, че мястото на компетентната фигура-инстанция е заето не от ерудита Ив. Шишманов, нито от естета д-р Кръстев, нито от безспорно способния, амбициозен, вдаден единствено на литературната история и критика Б. Пенев. Парадоксално е, но ролята на жрец, на безапелативна инстанция е изпълнена от лесно поддаващия се на своите афекти и пристрастия Пенчо Славейков. Неговият критически език е неакадемичен, а оценките и рефлексите му – неустойчиви, следователно не би трябвало да търсим в тях таксономия и да ги свеждаме до някаква научна епистема⁸. Всъщност навярно тук би трябвало да зададем въпроса: дали литературната парадигма не повтара прекалено познатия реторичен модел на националната ни история? Имаме предвид изключителното съвпадение в изземването на волята и властта за повелително говорене: след като е почти наложително да мислим, че е нормално, патетичният Бенковски да измести чрез *речта* си свенливия, нереторичен, т.е. невладеещ реториката на ситуативния контекст Волон, то тогава какво по-обичайно от това пиперливата *реч* на интелектуалеца Славейков да доминира над учените, естетски *изкази* на д-р Кръстев? Внимателният поглед в хронологията на критическите текстове би открил явното приобщаване и дори *речево* повлияване на д-р Кръстев от Пенчо Славейков.

Явно е, че феноменалното присъствие на *речевата* инстанция Славейков не може да се обясни, без да привлечем към обяснението му Сосюровата опозиция *език – реч*, само че в обратен ред: *речта* на критическия дискурс като противостояща на *езика* на литературата (още повече че този *език* е твърде проблематичен, намиращ се в процес на конституиране, на разграничаване, скъсване с другите, не-литературни